

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. An ex revocatione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. III. An ex revocatione?

1. **U**T expeditius huic quaestioni faciam satis, praemittito tria. Primum, Privilegium quod nihil aliud est, nisi potestas alicui concessa ad faciendum aliquid alius ex lege prohibuitur (neque enim hic nos loquimur de privilegio, quod dominium alicuius rei transfert in Privilegiatum, de quo Castrop. *T. 1. tract. 3. d. 4. p. 21. §. 1.*) Privilegium inquam, seu similis gratia revocari, secundum Suarez de legibus, lib. 8. ap. 17. Sanchez lib. 8. marr. d. 33. n. citantem multa Iura, & Doctores, potest ex natura sua ab eo, qui illud concessit, vel ab ejus Successore, vel ab ejus Superiore. Ratio est, quia Superior, quando privilegium concedit nec suo, nec Successoris, nec Superioris iuri praedictat. Quare, & ipse & illi semper tenent potestatem requirendi a subdito legis observantiam, vel certe de novo ejusmodi observantiam praecipiendo. Dixi, (ex natura sua) propter ea, quae mox subdum.

2. Praemittito, Secundum, Privilegium aliud est onerosum, aliud merè liberale, seu gratiosum. Onerosum est illud, quod conceditur ex causa onerosa, seu per modum contractus, puta sub onere alicujus pretii, vel operis. Ejusmodi est privilegium, quod alicui conceditur cum conditione, si tantum elemosynam erogaverit, si illam peregrinationem susceperit, si ad praedandum contra Infideles se contulerit, &c. Atque hoc etiam reducitur aliqui privilegium remuneratorium, seu concessum ob aliquam merita, ut si gratia quæpiam alicui concedatur, quia ad bellum is se contulit, quia illud vel illud Beneficium consulit Ecclesiae, vel Principi, &c.

3. Privilegium autem merè liberale est illud, quod, praescindendo à quocunque onere, gratis conceditur.

4. Ex hac duplici Privilegiorum classe, onerosum, nisi sit iusta, ac proportionata causa, & nisi sit relictio, seu compensatio praedicti pretii, revocari non potest. Quod si revocaretur, nulla esset revocatio, utpote, iniusta. Ita cum aliis Castropalaus *loc. cit. §. 2.* Sanchez, Suarez, Pontius *ll. c.* aliique ab eodem citati. Id, quod Doctores extendunt ad privilegium remuneratorium, notantque nonnulli ejusmodi esse non pauca privilegia concessa Religionibus, quando saltem habent proportionem cum meritis illis quorum mentio in tenore concessionis Privilegii fit.

5. Privilegium verò merè liberale datum à Superiore contra proprium ius revocari quidem valide potest ab ipso, vel ejus Successore, vel ejus majore Superiore, ut dictum est *n. 2.* tamen, si revocetur sine causa iusta, peccabit revocans, sed (praescindendo ab aliquo graviore inconveniente, quod posset occurrere) solum venialiter, cum enim ex natura sua Beneficium absolute collatum requirit esse perpetuum, si Superior sine causa illud postquam dedit, revocet, faciatque temporale, non poterit (quavis ea mutatio fuerit sub ejus potestate) notam inconstantiae & levitatis evitare.

6. His positis restringendo nos ad nostrum argumentum de Dispensationibus Matrimonialibus (de gratiis enim aliis universaliter, praecitati legantur Doctores) dico, nobis esse cum distinctione respondendum. Nam, vel sermonem habemus de Dispensationibus in foro externo concessis per viam Datarum, vel de concessis in foro conscientiae per viam Pœnitentiarum. Illae sine iusta causa revocari non possunt à Pontifice, quia sunt privilegia concessa per modum contractus sub onere elemosynae solutæ à Dispensato. Quare, si Pontifex, existente iusta causa, revocare valide eas velit, debet pretium, ut modo *num. 4.* dictum est, reddere. Hæ verò pro foro conscientiae datæ, neque sine iusta causa debent revocari, quia, ut diximus, adesset culpa levitatis, & inconstantiae, tamen hæ valide revocabuntur, ut iam *n. 5.* indicavimus, sive immediate ipse Pontifex illas Dispensationes expeditit, sive mediis suis Delegatis. Illud signat docet Sanchez lib. 8. *marr. d. 33. n. 13.* Pœnitentiarium non posse, sine causa, valide revocare eas concessas.

Pars I I I.

siones Dispensationum, quas expedire consuevit, eas enim concedit ex auctoritate sibi tradita à Pontifice; at non constat, ipsum habere potestatem concessas revocandi, ut libet. Lege Suar. allatum à Pont. *l. 8. marr. c. 19. §. 2. n. 13.* majorem potestatem circa praedictas revocationes concedentem.

§. IV. An dispensatio, Del potestas delegata ad dispensandum cesset morte Pontificis Delegantis?

1. **D**E Dispensatione difficultas non est. Si enim illa nemel jam legitime concessa fuit, non cessat morte concedentis, quia non potest infirmari ex superveniente facto, quod firmum semel absolute fuit, ut ex multis Doctoribus notavit Sanchez lib. 8. *marr. d. 28. num. 91.* & ex Doctrina afferenda colligam *n. 10.*

2. De Potestate autem Delegata ad dispensandum est difficultas. Pro qua praemittito primò sic. Negotium aliquod alicui Delegato commissum, vel ab eodem Delegato fuit ceptum, & tunc res dicitur non integra: vel nondum ceptum fuit, & res dicitur tunc integra.

3. Sed, quæ actio Delegati facit rem ceptam, vel non ceptam, adeoque non integram, vel integram?

Respondeo cum Sanchez *loc. cit. n. 49.* in literis Iustitiae: id est in iis, in quibus constituitur quis Iudex in aliqua causa, tunc res non est integra, quando Iudex primum actum Iuridicum exercet. Et per Sanchez quidem *loc. cit.* hic primus actus est citatio partis, per Castrop. verò *t. 1. tract. 3. d. 4. p. 15. §. 1. n. 2. c. 4.* est quilibet talis actus, quo Iudex incipit uti Iurisdictione, ut indicere locum Iudicii, praecipere ut citetur pars &c. Et nota, per primum hunc actum dic Iurisdictionem delegatam radicari, & veluti firmari in Delegato. In literis verò gratiae, id est, quando non adest pars contraria, quæ citari possit, ut est in Rescriptis Dispensationum, & gratiarum (de quibus noster dumtaxat est sermo) tunc res non est integra, quando Delegatus auctoritative fecit primum actum, ut si cepit vocare partem, vel si mandavit cognoscere de veritate precum, &c. Quod pacto etiam in ipso dicitur Iurisdictione radicari.

4. In literis ergo, in quibus nulla actio cepta à Delegato est, res integra erit, sicuti, in quibus praedicta aliqua actio cepta fuit rem non esse integram, dictum est.

Solam praesentationem literarum Delegato factam nunquam facere negotium ceptum, notat *ibid.* Castrop. *loc. cit. n. 7.*

5. Praemittito Secundo sic: gratia, quæ in his literis (de quibus non agimus) continetur, interdum est facta, interdum facienda. Gratia facta est illa, quæ conceditur alicui ut illa gratia is fruatur, ut sua, Talis esset, v. g. potestas quam Pontifex alicui, v. g. Petro daret, ut dispensaret cum iis, quibus ipse Petrus vellet; Ita Sanchez *l. 8. marr. d. 28. n. 87.* Castrop. *loc. cit. §. 2.* aliique passim. Gratia autem facienda est illa, quæ conceditur ita alicui certæ personæ, v. g. Caesari, ut ipsi immediatè non concedatur, sed concedatur alteri, hoc est Caesari illam Titio, v. g. conferat. Quandoquidem enim tunc nondum dicto Titio concessa est gratia, merito dicitur gratia ipsi facienda.

6. Hoc autem peculiare habet gratia facta, ut non expiret per mortem ejus, qui illam dedit, vel per ejus amotionem ab officio, si quidem præter claros Textus. (*C. Gratium. C. Relatum de off. Delegati. L. Mandati. C. Mandat.*) gratia Principis debet esse ex se, nisi expresse limitetur, perpetua. At gratia facienda expiret in praedicta morte, vel amotione ab officio: nam tunc ejusmodi collata potestas non habet, nisi rationem mandati, seu commissionis, qua Princeps mandat suo Delegato, ut concedat, v. g. Dispensationem. De ratione autem mandati est, sicuti habent iura vulgata, ut expiret morte mandantis, vel amotione ab officio, quia mortui, neque extat mandatum, neque non mandatum, & amoti ab officio mandatum extat illegitimum, hoc est procedens ab eo, qui iam ex officio mandare amplius non potest. Noli autem hujus rei ulteriorem rationem querere, quia

P 3 quia